

5. Томас, Джозеф Дж. Четыре этапа нравственного воспитания командиров. Центр этического лидерства им. Адмирала Джеймса Б. Стокдейла. Высшее военно-морское училище ВМС США. URL: <https://docplayer.com/27824357-Chetyre-etapa-nravstvennogo-vozpitanija-komandirov.html>

6. Брагова А. М. Содержание цicerоновского понятия *igacundia*. *Бюллетень науки и практики*. 2018. Т. 4. № 5. С. 727–734.

7. Умберто Эко. Эволюция средневековой эстетики. Санкт-Петербург: Азбука-классика, 2004. 288 с.

8. Рождественский А. Я. Из области сравнительного богословия : Учение западных вероисповеданий об оправдании. *Труды Киевской Духовной Академии*. 1909. № 9. С. 3–19. URL: https://azbyka.ru/otechnik/Aleksandr_Yakovlevich_Rozhdestvenskij/uchenie-zapadnyh-veroispovedanij-ob-opravdanii/

9. Квинт Тертуллиан О зрелищах. Strelbytskyu Multimedia Publishing, 21 сент. 2017. 53 с.

10. Алисова Т. Б., Плужникова К. Н. Старопровансальский язык и поэзия трубадуров: Учебное пособие. Москва: МАКС Пресс, 2011. 176 с.

11. Вильям Шекспир. Генрих VIII (1613) Часть 3. Акт III. Сцена 1. Перевод В. Томашевского. URL: http://www.world-art.ru/lyric/lyric.php?id=6046&public_page=3

12. Шаркова І. М. Методологічний задум історико-компаративного дослідження римськоправових принципів добросесності та добросовісності та їх рецепції в Україні. Матеріали конференції «Політико-правова реформа в Україні: теорія, методологія, праксеологія». Київ, КНЕУ імені Вадима Гетьмана, 2021. С. 39 – 42.

Розумейко Дмитро Олексійович,

асистент кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

СУЧАСНІ РЕАЛІЇ ВІРТУАЛЬНИХ АКТИВІВ

У сурових реаліях неможливо ігнорувати зростання суспільних відносин з приводу обміну криптоактивами. Під час запровадження воєнного стану левова частка дій проводиться в економічному полі, однак влада запроваджує незвичні стратегії на державному та низовому рівнях.

За даними Chainalysis, Україна посідає 4 місце в рейтингу криптоприйняття, та близько 13% українців володіють криптовалютою [1].

Такий напрямок розвитку суспільних відносин змушує законодавця приймати відповідні акти для регулювання таких відносин. Тому в цьому році було підписано Закон України «Про віртуальні активи», який присвячений порядку обігу криптовалют, передбачає оподаткування криптовалют та внесенні змін до Податкового кодексу України та інших нормативно-правових актів з метою оподаткування обігу криптовалют.

Аналізуючи історію розвитку спроб врегулювання обігу криптовалюти слід визначити еволюцію зусиль та видозмінення понять. Отже, першою спробою можна вважати «Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin» від 10.11.2014 р. зроблене Національним банком України [2]. У цьому роз'ясненні криптовалюту було визначено, як грошовий сурогат, який не має забезпечення реальною вартістю і не може використовуватися фізичними та юридичними особами на території України як засіб платежу, оскільки це протирічить нормам українського законодавства.

Така правова природа була притаманна криптовалюти в період 2014-2017 років до 10 жовтня 2017 р., коли Верховною Радою України було одержано «Проект Закону про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні» № 7183-1 [3]. В цьому документі було визначено криптовалюту, як децентралізований цифровий вимір вартості, що може бути виражений в цифровому вигляді та функціонує як засіб обміну, збереження вартості або одиниця обліку, що заснований на математичних обчисленнях, є їх результатом та має криптографічний захист обліку.

На нашу думку останній етап розвитку законодавства у сфері регулювання криптовалютних відносин розпочався з моменту одержання Верховною Радою України Проекту Закону України «Про віртуальні активи» [4]. Слід зазначити що в даній редакції відсутні згадки про «криптовалюти» «токени» і т.д., на заміну цим категоріям законодавець використовує «віртуальний актив». Віртуальний актив – нематеріальне благо, що є об'єктом цивільних прав, має вартість та виражене сукупністю даних в електронній формі. Існування та оборотоздатність віртуального активу забезпечується системою забезпечення обороту віртуальних активів. Віртуальний актив може посвідчувати майнові права, зокрема права вимоги на інші об'єкти цивільних прав [4].

Виходячи з цього визначення, ми розуміємо, що в даній редакції законодавець охоплює не тільки криптовалюти, а й інші нематеріальні блага, що є об'єктами цивільних прав, мають вартість та виражені сукупністю даних в електронній формі. Аналізуючи поняття віртуальних активів, зазначені у п.1 ч.1 ст.1 Закону України «Про віртуальні активи» та поняття нематеріальних благ, зазначені у ч.1 ст. 177 Цивільного кодексу України до віртуальних активів належать не тільки криптовалюти, а й всі інші відомості та/або дані, які можуть бути відображені в електронному вигляді та мають вартість [4, 5].

Слід також зазначити, що прийняття цього закону принесе зміни до інших нормативно-правових актів, наприклад, відповідно до підпункту 8 п. 3 розд. IV Прикінцеві та перехідні положення Закону України «Про віртуальні активи» передбачається внести зміни до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення», виклавши п. 13 ч. 1 ст. 1 у редакції, яка відповідає визначенню віртуального активу згідно із п. 1 ч. 1 ст. 1 Закону України «Про віртуальні активи». Оскільки в Законі України «Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення» віртуальні активи визначаються, як цифрове вираження вартості, яким можна торгувати у цифровому форматі або переказувати і яке може використовуватися для платіжних або інвестиційних цілей [6].

Аналізуючи зміни, які відбулись від початку введення воєнного стану, слід зазначити швидкість реагування Міністерства цифрової трансформації України та більшості великих благодійних фондів. Для більшості осіб, які мають бажання допомогти Україні постає питання швидкості та анонімності їхніх дій. Анонімність криптогуманців дозволяла благодійникам купувати усе потрібне, не називаючи своїх імен. Держава відреагувала неймовірно швидко для структури такого розміру. Міністерство цифрової трансформації України відкрило криптогуманці для жертв України [7].

Отже, підписання даного закону підкреслює важливу роль криптовалюти під час озброєного вторгнення країни агресора. За даними Міністерства цифрової трансформації України на криптогуманця зібрано більше 60 млн доларів, завдяки можливостям швидко та анонімно здійснювати перекази у криптовалюті [7].

В якості підсумку, слід зазначити що дана політика законодавця спрямована на створення закону адоптованого до індустрії цифрових активів. Оскільки в Україні відсутній орган криптовалютного регулювання, уряд намагається перевести біржі та інші компанії, які займаються віртуальними активами в сферу компетенції фінансових регуляторів.

ЛІТЕРАТУРА:

1. The 2021 Global Crypto Adoption Index. Chainalysis. 2021. URL: <https://blog.chainalysis.com/reports/2021-global-crypto-adoption-index/>.
2. Роз'яснення щодо правомірності використання в Україні «віртуальної валюти/криптовалюти» Bitcoin. Національний Банк України. 2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0435500-14#Text>.
3. Проект Закону про стимулювання ринку криптовалют та їх похідних в Україні. Верховна Рада України. 2017. URL: <http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc34?id=&pf3511=62710&pf35401=436015>.
4. Про віртуальні активи: Закон України. Верховна Рада України. 2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2074-20#Text>.
5. Цивільний Кодекс України. Верховна Рада України. 2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
6. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України. Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>.
7. Aid Force for Ukraine. Прес-офіс Міністерства цифрової трансформації України. 2022. URL: <https://thedigital.gov.ua/news/zadoneyititina-dopomogu-ukraini-mozhna-v-kriptoaktivakh-digitalbits>.

Байталюк Дарія Русланівна,

асистент кафедри цивільного права

Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО ПИТАННЯ НЕОБХІДНОСТІ ВРЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСИН СПІЛЬНОГО ІНВЕСТИВАННЯ ТА СПОНСОРУВАННЯ

Спільне інвестування та спонсорування з залученням цифрових інструментів, як і інші діджиталізовані явища, зародилися в регу-